

Tero Timonen – Pirita Hämäläinen (toim.)

Autismikirjon kuntoutusmenetelmät

Tässä pdf-tiedostossa on mukana kirjasta seuraavat näytteet:

- Sisällys
- Aluksi

Tutustu kirjaan
verkkokaupassamme

Sisällys

Aluksi.....7

OSA 1 Sovellettu käyttäytymisanalyysi

Näyttöön perustuvat menetelmät autismikirjon kuntoutuksessa.....10

Pirita Hämäläinen

Sovellettu käyttäytymisanalyysi – mitä se on?.....33

Pirita Hämäläinen

Sovellettu käyttäytymisanalyysi käytännössä.....73

Pirita Hämäläinen

OSA 2 Ohjelmia käyttäytymisen muokkauksen tukemiseen

Terapiaohjelma myönteisten käyttäytymisvalmiuksien
lisäämiseksi.....110

Tero Timonen

Käyttäytymisen vahvistaminen autismikirjon henkilöiden
kuntoutus- ja opetusohjelmissa.....135

Outi Penttilä

OSA 3 Ohjelmia sosiaalisen kommunikaation ja sosiaalisten taitojen tukemiseen

Sosiaalisten taitojen vahvistaminen päiväkodin intensiivi-
kuntoutuksessa autismikirjon lapsilla.....156

Outi Penttilä

Sosiaalinen kommunikaatio – taitojen kartoittaminen ja
kuntoutus.....181

Pirita Hämäläinen ja Mari Haapala

Neuropsykologinen ryhmäkuntoutus autismikirjon lasten
ja nuorten sosiaalisen toimintakyvyn kuntoutuksessa:
SOTOKU-menetelmä.....245

Terhi M. Helminen ja Anneli Kylläinen

OSA 4 Tukea ja ohjausta arkeen

Vanhempainohjaus autismikirjon kuntoutuksessa.....	258
<i>Mari Haapala</i>	
Toimintamenetelmiä aistisäätelyhäiriöisen arkeen.....	285
<i>Mari Ärölä-Dithapo</i>	
Tukikeskustelut osana autismikirjon henkilöiden kuntoutusta.....	299
<i>Sari Kujanpää</i>	
Loppusanat.....	323
Kirjoittajat.....	324

Aluksi

Tässä kirjassa tuodaan esiin erilaisia menetelmällisiä lähtökohtia ja tarkennuksia autismikirjioon liittyvien ilmiöiden analyysiin, arviointiin ja hoidon suunnitteluun. Erityisesti keskiössä ovat käyttäytymisterapeuttiset näkemykset, näyttöön perustuvuus ja kuntoutuksen kokonaisvaltaisuus. Menetelmäkuvausten kirjoittajat ovat alansa erityisasiantuntijoita. Kirjassa ohjeistetaan, mitä terapeuttisia ratkaisuja on mahdollista käyttää kuntoutettaessa autismikirjon henkilöitä, erityisesti lapsia ja nuoria. Luonnollisesti yksi kirja ei pysty täysin avaamaan kaikkea monimuotoisuutta, joka asiaan liittyy. Näin ollen me tarvitsemme uusia kirjallisia ja muilla tavoin välitetyjä ohjeistoja, malleja, esimerkkejä, ideoita ja niin edelleen. Kaikessa terapeuttisessa ja kuntoutuksellisessa toiminnassa on kuitenkin nojaututtava alan parhaaseen tietoon. Näyttöön perustuvuus on tietorakenteessa yksi olennainen ohjenuora, ja tiede on se mittari, jota kautta käytäntöjen tulee muotoutua. Autismikirjon kuntoutuksessa on nykyään kolme päälinjaa: sovellettu käyttäytymisanalyysi (ABA), kognitiivinen käyttäytymisterapia (KKT, CBT) ja neuropsykologinen kuntoutus. Lisäksi näihin on liitettävissä myös erityisterapioita, kuten sensorisen integraation terapia ja erilaiset kommunikaatioterapian muodot.

Kirjan sisältö jakaantuu neljään pääosaan. Ensimmäisessä osassa esitellään sovellettu käyttäytymisanalyysi, sen taustat ja menetelmät. Toinen osa keskittyy ohjelmiin, joilla tuetaan käyttäytymisen muokkaamista eli taitojen opettamista. Kolmannessa osassa kuvaillaan erilaisia sosiaalisen kommunikaation ja sosiaalisten taitojen tukemiseen soveltuvia ohjelmia: päiväkotikäisten intensiivikuntoutusta, sosiaalisen kommunikaation kuntoutusta ja ryhmämuotoista sosiaalisen toimintakyvyn kuntoutusta. Neljännessä osassa esitellään muita arjen tukimuotoja, kuten vanhempainohjausta, aistisäätelyhäiriöiden lievittämistä ja tukikeskusteluja.

Kirja on osa PS-kustannuksen toteuttamaa kahden kirjan sarjaa, joka käsittelee autismikirjon problematiikkaa, alan tietopohjaa ja kuntoutuksellisia

näkökulmia. Kirja on kirjoittajiensa näköinen, ja toimittajina olemme antaneet jokaiselle oman ilmaisun vapautensa. Kuitenkin terminologian ja sisältöraakenteen osalta on katsottu, että kirjoitukset muodostavat toisiaan tukevan kokonaisuuden. Haluamme osoittaa suuret kiitokset kirjan tekemiseen myötävaikuttaneille kirjoittajille. Kiitoksen ansaitsevat myös oikolukuprosessissa ja kirjan visuaalisen ilmeen tarkistuksessa avustaneet Tiina Holmberg-Bergman (psykologi, laillistettu käyttäytymisanalyttikko BCBA, Navigator ACT tutkimusprojektivastaava, Karolinska Institutet, Tukholma) sekä Kristina Timonen (jatko-opiskelija, Turun yliopisto). Niin ikään haluamme osoittaa kiitoksemme kirjan työstämiseen osallistuneille autismikirjon lasten ja nuorten vanhemmille sekä ABA Finland -yhteistyöverkoston autismiohjaajille, psykologeille ja puheterapeuteille.

Vaasassa ja Seinäjoella talvella 2018–2019

Tero Timonen ja Pirita Hämäläinen